

Kharkiv National Automobile and Highway University

Department of management

CERTIFICATE

Confirms participation

Томашук Інна Вікторівна

at the International Scientific and Practical Conference of Students and Young Scientists
"Contemporary Directions of Management and Economics in the VUCA-world".

17 November 2022.

Dean of the Faculty of Management and
Business of KhNADU, Doctor of Economics, prof.

Inna Shevchenko

Азербайджанський архітектурно-будівельний університет

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Національний транспортний університет

Український державний університет залізничного транспорту

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕСУ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

ПРОГРАМА

*Міжнародної науково-практичної
конференції здобувачів вищої
освіти і молодих вчених*

**«СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
VUCA-СВІТУ»**

17 листопада 2022 р.
ХНАДУ
Харків

Головуючий - *Криворучко О.М., д.е.н., професорка, завідувачка кафедри менеджменту ХНАДУ, заступниця голови організаційного комітету конференції*

ВСТУПНЕ СЛОВО І ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Шевченко І.Ю., д.е.н., професорка, декан факультету управління та бізнесу
Криворучко О.М., д.е.н., професорка, завідувачка кафедри менеджменту ХНАДУ, заступниця голови організаційного комітету конференції
Бочарова Н.А., к.е.н., доцент, відповідальний секретар конференції

Конференція проводиться в дистанційному форматі. Дистанційний формат здійснюється на основній платформі для реалізації дистанційного навчання в ХНАДУ - навчальному сайті ХНАДУ, що працює на основі Moodle.

СЕКЦІЯ 1. ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE SYSTEMS IN THE LIBERATED TERRITORIES OF AZERBAIJAN

Abasova A.A., PhD, Associate Professor,
Scientific supervisor: Mammadova K.M., PhD, Associate Professor,
Azerbaijan University of Architecture and Construction, Baku, Azerbaijan

INNOVATIONS IN THE CONSTRUCTION MATERIALS INDUSTRY OF AZERBAIJAN

Asgarov A.A. doctoral student,
Scientific supervisor: Mammadova K.M., PhD, Associate Professor,
Azerbaijan University of Architecture and Construction, Baku, Azerbaijan

QIDA SƏNAYESİNİN İNKİŞAFINDA KİÇİK VƏ ORTA SAHİBKARLIĞIN ROLU

Hüsüyev B.B., doktorantı
İstanbul Dövlət Universitetnin

AZƏRBAYCANIN İQTISADI İNKİŞAF MODELİNİN STRATEJİ PRİORİTETLƏRİ

Məmmədov Saqib Yaşar oğlu, müəllim,
Mingəçevir Dövlət Universiteti Gəncə Dövlət Universitetinin dissertantı
Elmi rəhbər: Veysəl Seyfəl oğlu Əyyubov İqtisad elmləri doktoru, professor
Mingəçevir Dövlət Universiteti

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Арапін Ю.М., здобувач наукового ступеня доктора філософії
Науковий керівник: Андрущенко І.Г., к.ю.н., професор
Національна академія внутрішніх справ

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Астахова Г. В., здобувач вищої освіти
Бук О. В., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Бочарова Н. А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МОНОМІСТ В УКРАЇНІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Ахновський Д.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Ахновська І.О., к.е.н., доцент
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ

Балакірева А. А., здобувач вищої освіти,
науковий керівник: Назарова С. О., к.е.н., доцент
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА: ПЕРЕШКОДИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Безпала В.Д., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Кирчата І.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Білик А.В., здобувач наукового ступеня доктора філософії
Науковий керівник: Манн Р.В., д.е.н., професор
Черкаський державний технологічний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКОНУ РОЗПОДІЛУ ТРУДОМІСТКОСТІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Богдан В.Р., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Шинкаренко В.Г., д.е.н., професор
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ»

Даниленко К.О., здобувач вищої освіти,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Хорошилов М.С., здобувач вищої освіти,
Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódźka, (м. Лодзь, Польща)
Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЕКОНОМІКИ

Іванов Є.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Кирчата І.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВОЛОНТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ ЯК ОДНА ІЗ БАЗОВИХ КОНЦЕПЦІЙ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Кліпкова О.І. к.е.н., доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом
Львівський національний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ВИДІЛЕНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Кобелєва А.В., аспірант
Науковий керівник: Перерва П.Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Кузьменко М.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Дикань В.Л., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту

СУТНІСНІ РИСИ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Міненко О.С., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Михайлова О.В., к.е.н., доцент
Державний біотехнологічний університет

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ВАЛЮТНІ ЦІННОСТІ» ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЇХ ОБІГУ В УКРАЇНІ

Печора К. В., здобувач наукового ступеня доктора філософії
Науковий керівник: Андрущенко І.Г., к.ю.н., професор
Національна академія внутрішніх справ

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Поліщук Д.П., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Бугріменко Р.М., д-р екон. наук, доц.
Державний біотехнологічний університет

МЕТОДОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Свіщова Н.С., аспірант
Науковий керівник: Перерва П.Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Тисленко В. І., здобувач вищої освіти
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Stanislaw Dobrowolski, student,
Rzeszów University of Technology
Науковий керівник: Бочарова Н. А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Томашук І.О., аспірант
Національний науковий центр Інститут аграрної економіки
Науковий керівник: Томашук І.В., Phd, старший викладач
Вінницький національний аграрний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ РК

Шаріпова А.С., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Рахімбаєв А.Б., к.е.н., доцент
Казахський Автомобільно-дорожній інститут

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКОНУ РОЗПОДІЛУ ВІДСТАНІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Шведчикова А.О., здобувач вищої освіти
Науковий керівник Шинкаренко В.Г. д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

СЕКЦІЯ 2. ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

PROBLEMS OF IMPROVING THE EXISTING MANAGEMENT SYSTEM OF THE CONSTRUCTION COMPANY

Sh.N. Mammadov, phd student

Scientific supervisor: Mammadova K.M., PhD, Associate Professor,
Azerbaijan University of Architecture and Construction

THEORETICAL BASIS OF EVALUATION OF CHANGES IN BUSINESS PROCESSES

Kozlova E., students

Vitnov M., students

Supervisor: Kryvoruchko O., doct. econ. sc., Professor,
Kharkiv National Automobile and Highway University

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ МАРКЕТИНГУ ПЕРСОНАЛУ

Бобрик Т.К., здобувач вищої освіти,

Науковий керівник: Величко Я.І., асистент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ОСОБЛИВОСТІ І ПРИЗНАЧЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ МЕНЕДЖЕРІВ ПІДПРИЄМСТВА

Брусков Р.О., здобувач вищої освіти,

Качуровський О.Д., здобувач вищої освіти,

Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ

Вінник Д.В., здобувач вищої освіти,

Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВСТАНОВЛЕННЯ СУТНОСТІ БЕНЧМАРКІНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Вітнов М.В., здобувач вищої освіти,

Носик А.О., здобувач вищої освіти,

Науковий керівник: Криворучко О.М., д.е.н., професор

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВИРОБНИЧА СТРУКТУРА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Власов Б.О., Окомельченко В.А., Загоруйко В.С., здобувачі вищої освіти

Науковий керівник: Близнюк А.О., канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ БАЗУЮЧИСЬ НА КОНЦЕПЦІЇ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ

Волкова С.О., здобувач вищої освіти,

Науковий керівник: Величко Я.І., асистент кафедри менеджменту

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Гаврашенко С.Е., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Шевченко І.Ю., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Газарян Д.Д., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Величко Я.І., асистент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

КАДРОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Гармаш С.В., аспірант
Науковий керівник: Перерва П.Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

ОСНОВНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ЩОДО ОЦІНКИ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Глоба Є.О., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Федотова І.В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІДПРИЄМСТВА

Глухов Д.В., здобувач вищої освіти,
Серебрян І.Ю., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЗДАТНІСТЬ ДО АДАПТАЦІЇ ЯК ПЕРЕВАГА В КОНКУРЕНТНІЙ БОРОТБІ

Горбенко С.А., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Волосов А.М., к.е.н., доцент
Державний біотехнологічний університет

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РИЗИКІВ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Денисов Д.С., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Левченко Я.С., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Єрмаков Є.І., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА СТІЙКОГО РОЗВИТКУ АТП

Запорожець А.Д., здобувач вищої освіти, Архіпов О.В., аспірант
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Бударний В.О., здобувач вищої освіти,
Гайдельберзький університет ім. Рупрехта і Карла, Германія (Ruprecht-Karls-University
of Heidelberg, Germany)
Науковий керівник: Федотова І. В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Зіненко К.А., аспірант
Науковий керівник: Кобелева Т.О., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

ТОВАРНИЙ АСОРТИМЕНТ – ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Каверін М.С, здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Михайлова О.В., к.е.н., доцент
Державний біотехнологічний університет

УПРАВЛІННЯ КАДРАМИ В ОПЕРАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА

Клапоух В.Ю., здобувач вищої освіти
Науковий керівник Шинкаренко В.Г. д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ОЦІНКА ФУНКЦІОНУВАННЯ АПАРАТУ УПРАВЛІННЯ АТП

Куцакон Є.С., здобувач вищої освіти,
Бурчакова В.С., здобувач вищої освіти,
Здихальський В.А., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Федотова І. В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПРОЦЕС ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Майборода В. М. аспірант кафедри економіки
Науковий керівник: Куцик В. І., к.е.н., професор
Львівський торговельно-економічний університет

ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Макух Д.В., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Деркач Т.В. д.е.н., професор
Міжнародний гуманітарний університет

СТРАТЕГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Мар'єнко Л. В., здобувачка освіти,
Ваценко О. С., здобувачка освіти,
Науковий керівник: Овчиннікова В.О., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту

УПРАВЛІННЯ ПЛАНУВАННЯМ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Мосійчук Д.О., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: д.е.н., доцент, Шашина М.В.
Київський технічний університет України «Київський політехнічний інститут» імені Ігоря Сікорського

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ІТ-АУТСОРСИНГУ

Назаренко С.М., аспірант
Науковий керівник: Перерва П.Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІНФОРМАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ»

Неледва М.Є., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: к. е. н. Ачкасова Л.М.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Нестеренко О. Ю., здобувач освіти,
Касюдик М. В., здобувачка освіти,
Науковий керівник: Овчиннікова В.О., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Обруч Г. В., к.е.н., доцент,
Ульянченко А. В., здобувач вищої освіти,
Леонов І. Ю., здобувач вищої освіти,
Український державний університет залізничного транспорту

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «KEY PERFORMACE INDICATORS»

Павленко В.Р., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник: Криворучко О.М., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПОНЯТТЯ "ЯКІСТЬ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛУ"

Панченко К.О., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Криворучко О.М., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЕКСПЕДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА УСПІШНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Пасічник А. І., здобувач освітнього ступеня магістра
Науковий керівник: Бабаченко М. В., к.е.н., доцент
Національний університет «Одеська морська академія»

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК КЛЮЧОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Поддубкін М.М. здобувач вищої освіти,
Зайцева Л.Д., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Корінь М.В., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА АПАРАТУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Прокопова В.О., здобувач вищої освіти
Коваленко Г.О., здобувач вищої освіти
Любимий Б.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Близнюк А.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

АНАЛІЗ КРИТЕРІЇВ ДЛЯ ВИБОРУ ПАРТНЕРА З АУТСОРСИНГУ

Різнюк І.Є., здобувач вищої освіти,
Глоба Є.О., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Федотова І. В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВИЗНАЧЕННЯ ТА СУТНІСТЬ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА

Різнюк І.Є., здобувач вищої освіти,
Запорожець А.Д., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Федотова І. В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сахно А.А., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Смірнова П.В., к.е.н., доцент
Державний біотехнологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОЇ РОБОТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Скорупич Д. С., здобувач вищої освіти
Дубровний Б. С., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Литовченко І.В., к.е.н., доцент
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

БАЗОВА МОДЕЛЬ ТА АЛЬТЕРНАТИВИ АУТСОРСИНГУ

Товажнянський П.В., аспірант
Науковий керівник: Перерва П.Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗАГАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ (TQM) НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Томашук І.В., Phd, старший викладач
Вінницький національний аграрний університет

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНТРОЛЮ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Утегенова О.І., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВИЗНАЧЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Целінська А.А., аспірант,
Науковий керівник: Перерва П.Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЯКОСТІ: ЗМІСТ, ПОРЯДОК РОЗРОБКИ

Чепіль В.Г., здобувачі вищої освіти
Чепіленко О.В., здобувачі вищої освіти
Сичова Д.І., здобувачі вищої освіти
Науковий керівник: Криворучко О.М., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Шевченко В.О., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Нестеренко В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПІДХОДИ ДО ЇЇ ОЦІНКИ

Якушко Д.В., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Ачкасова Л.М., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

СЕКЦІЯ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИКОЮ І МАРКЕТИНГОМ

MARKETİNQİN İDARƏ EDİLMƏSİNDƏ İNFORMASIYA TEKNOLOGİYALARININ ROLU

Xəlilov N.C., bakalvr,
Elmi məsləhətçi: Əlizadə S.B., magistr, müəllim
Mingəçevir Dövlət Universiteti

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗАПАСИ»

Аліпова Д.О., здобувач вищої освіти
Довгопол О.Ю., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Шершенюк О.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ІННОВАЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Безпала А.Р., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Писарчук О.В., к. е. н., доцент
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

ТРАНСПОРТНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ АТП

Буткова Д.І., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Шинкаренко В.Г., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ ЯК ДІЄВИЙ СПОСІБ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКТУ

Гарасюк О.А., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: доцент кафедри маркетингу Бортнік Н.В.
Львівський національний університет імені Івана Франка

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МАРКЕТИНГУ ТА ЛОГІСТИКИ

Гусакова К.Б., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Шинкаренко В.Г., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Дейнеко В.Е., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Писарчук О.В., к.е.н., доцент
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ВИБІР ЛОГІСТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Зайченко М.О., здобувач вищої освіти-магістр 2 року навчання
Науковий керівник: Водолажська Т.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Siuda Andrzej Aleksander, higher education student
Wrocław University of Science and Technology
Research supervisor: Hajduk-Stelmachowicz Marzena, PhD, Assistant Professor
Rzeszów University of Technology

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ЛОГІСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ

Кисляк М.С., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Криворучко О.М., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОРСЬКОЇ ЛОГІСТИКИ

Кошева Є.О., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Бабаченко М.В., к.е.н., доцент
Національний університет «Одеська Морська Академія»

РИЗИКИ ТА ОЧІКУВАНІ ВИГОДИ ВІД СТВОРЕННЯ В РЕГІОНІ ОПОРНОЇ МЕРЕЖІ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ЛОГІСТИЧНИХ ЦЕНТРІВ

Кубінський А.А., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Дикань В.Л., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту

МАТРИЦЯ ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ ЛОЯЛЬНОСТІ СПОЖИВАЧІВ ПІДПРИЄМСТВА

Курбанов Е.М., здобувач вищої освіти,
Красна Г.О., здобувач вищої освіти,
Гончаров В.Ф., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Федотова І. В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

РОЗВИТОК КОНЦЕНЦІЇ MARKETING-MIX В СИСТЕМІ БЕЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Мазурук О.В., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Болгов В.Є., к.е.н., доцент
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МАТЕРІАЛЬНИЙ ПОТІК»

Матвієнко О.А., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЛЯМИ

Матвійченко В.В., здобувач вищої освіти,
Водолажська А.О., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Кудрявцева О.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ЛАНЦЮГАХ ПОСТАЧАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Осташевський В.С., здобувач вищої освіти,
Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy, Poland
Даниленко К.О., здобувач вищої освіти,
Самойлова В.С., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

**ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ ТА СУТНІСТЬ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

Прокопенко С-М. В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Височин І.В., д.е.н., професор
Державний торговельно-економічний університет /
Київський національний торговельно-економічний університет

**ЯКІСТЬ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ ЯК ОБ'ЄКТ
УПРАВЛІННЯ**

Чіпіленко О.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник : Криворучко О.М., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

**ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ НА
СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ**

Шевчук П.О., здобувач ступеня магістра,
Науковий керівник: Дергалюк Б.В. к.е.н., доцент,
професор кафедри економіки і підприємництва
НТУУ Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

СЕКЦІЯ 4. ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ТА ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ANALYSIS OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT IN CONSTRUCTION SECTOR OF AZERBAIJAN

Alizada S.I., PhD, Associate Professor Azerbaijan Architectural and Construction University

IMPROVING BUSINESS PROCESS MANAGEMENT IN THE OIL AND GAS INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN

Badalov M.M., doctoral student

Scientific supervisor: Yusifov E.M., PhD., Associate Professor
Azerbaijan University of Architecture and Construction

IMPORTANT ASPECTS OF INNOVATION MANAGEMENT IN INDUSTRIAL ENTERPRISES

Gasimova M.B., Master student

Scientific supervisor: Yusifov E.M., PhD., Associate Professor
University of Architecture and Construction of Azerbaijan

FEATURES OF CONSTRUCTION ORGANIZATION AND ECONOMIC MECHANISMS MANAGEMENT

Fatahova N.R., Lecturer,
nargiz.fatahova@mail.ru

Azerbaijan Architecture and Construction University

EFFECTIVE MANAGEMENT OF INVESTMENT ACTIVITY IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

Hasanova T.B., PhD student

Scientific adviser : Mammadov M.A., i.e.d., professor
Azerbaijan University of Architecture and Construction

БЕНЧМАРКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОГО РОЗВИТКУ

Добош В.Д., здобувач вищої освіти

Mykolo Romerio universitetas

Прищепа К.В., здобувач вищої освіти

Universität Wien

Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПОЛІТИКА КОМПЛЕКСНОГО УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ

Зуєва Т.М. , здобувач вищої освіти,

Науковий керівник: Зеркіна О.О., к.е.н., доцент

Міжнародний гуманітарний університет

ПАРАМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Ковальов М.С., здобувач вищої освіти,

Науковий керівник: Мезіна Л.В., к.е.н., доцент

Національний університет «Одеська морська академія»

РОЛЬ ПОДАТКІВ ТА ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Кудрявцева Д.Ю., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЕТАПИ ВПРОВАДЖЕННЯ АУТСОРСИНГУ ПЕРСОНАЛУ

Семенова Т.Ю., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Водолажська Т.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ МОРСЬКИХ ТОРГВИХ ПОРТІВ В ЗЕРНОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРІ УКРАЇНИ

Матвієнко М.О., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Мезіна Л.В., к.е.н., доцент
Національний університет «Одеська морська академія»

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА АТП

Нестеренко А.П., здобувач вищої освіти
Тихоненко О.С., здобувач вищої освіти
Пукач К.С., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ

Філатова В.Р., здобувач вищої освіти 6-го року навчання
Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy, Poland
Науковий керівник: Шинкаренко В.Г., д. е. н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Хавула Й.В., здобувач вищої освіти,
Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy, Poland
Драгун А.А., здобувач вищої освіти,
Аджемян А.М., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Федотова І. В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Харченко О.В. здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Токмакова І.В., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту

РЕФОРМУВАННЯ ТА СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Христенко А.О., здобувач вищої освіти
Universitet Lodzki (м. Лодзь, Польща)
Науковий керівник: Хорошилова І.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

СЕКЦІЯ 5. СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

KIÇIK BİZNES SUBYEKTLƏRİNİN RİSK-MENECEMENT SİSTEMİNDƏ DİVERSİFİKASIYA

Abbasova-Zeynalova Nuranə Nazim qızı, müəllim
Mingəçevir Dövlət Universiteti

THE ROLE OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN THE ECONOMIC RECOVERY OF THE KARABAKH REGION IN THE POST-WAR PERIOD

Alekperova L.A., Senior Lecturer, Department of Business Economics and Management.
Azerbaijan University of Architecture and Construction

THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA ON SOCIAL BEHAVIOR (PART 1)

Stanisław Dobrowolski, SD, Student
Aleksandra Gałuszka, AG, Student
Research supervisor's: PhD Marzena Hajduk-Stelmachowicz, DHS
Rzeszów University of Technology

THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA ON SOCIAL BEHAVIOR (PART 2)

Dominik Machul, DM, Student
Michał Majcher, MM, Student
Research supervisor's: PhD Marzena Hajduk-Stelmachowicz, DHS
Rzeszów University of Technology

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF OIL AND GAS PRODUCTION ON THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE CONSTRUCTION SECTOR IN AZERBAIJAN

Gasimli M.B., doctoral student
Scientific supervisor: Yusifov E.M., PhD., Associate Professor
Azerbaijan University of Construction and Architecture

РОЗРОБКА КАДРОВИХ ЗАХОДІВ

Зубко М.П., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Водолажська Т.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ДЕТЕРМІНАНТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ VUCA-СВІТУ

Жернова Є.В. аспірант,
Науковий керівник: Корінь М.В., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ»

Камишнікова А.О., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЕЛЕМЕНТИ «БЕРЕЖЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА» У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ

Коритник К.В., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Кудрявцева О.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗОВНІШНЬОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Костенко В.Ю., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Шинкаренко В.Г., д. е. н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

АНАЛІЗ СЕРЕДНЬОМІСЯЧНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ЗА ГЕНДЕРНОЮ ОЗНАКОЮ

Курішко К.А., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Смирнова І.І., к.е.н., доцент
Донбаська державна машинобудівна академія

ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ У ВИЗНАЧЕННІ СТАНУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ І ПІДПРИЄМСТВА

Олефіров Д.Г., здобувач вищої освіти
Надвіренко А.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ІНВАЛІДІВ ВІЙНИ

Паймаш Г.В., аспірант
Науковий керівник: Перерва П.Г., д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ»

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЕКОЛОГІЧНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Смирнова Н.А., здобувачка вищої освіти,
Науковий керівник: Латишева О.В., к.е.н.,
ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія», м. Краматорськ

РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ ВІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ

Федяєва О.М., здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: Водолажська Т.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Фемяк О.А., аспірант,
Науковий керівник: Криворучко О.М., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПРОГРАМА
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ VUCA-СВІТУ»

17 листопада 2022 року

Харків

Відповідальний за випуск: *Бочарова Н.А.*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗАГАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ (TQM) НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

*Томашук І.В., Phd, старший викладач
Вінницький національний аграрний університет
Tomashuk.inna@ukr.net*

Інтеграція до європейської та світової спільноти України, членство у Світовій організації торгівлі вимагають від вітчизняних підприємств більше зосередитися на підвищенні власної конкурентоспроможності.

Із розвитком науково-технічного прогресу проблема якості продукції не спрощується, а, навпаки, ускладнюється. Тому вирішити її традиційними методами, тобто лише шляхом контролю якості готової продукції, практично неможливо. Повинен бути комплексний, системний підхід, реалізація якого можлива лише в рамках системи управління якістю продукції на підприємстві.

Сучасні системи якості на основі концепції TQM довели свою ефективність у світовому економічному просторі та на європейському ринку зокрема. Повне управління якістю розглядається як технологія управління процесами підвищення якості.

Управління якістю – аспекти управління, які визначають політику якості, цілі та відповідальність та реалізують їх за допомогою таких інструментів, як планування якості, оперативне управління якістю, забезпечення якості та покращення якості в рамках системи якості.

Експертні дослідження показують, що близько 90% підприємств одними з найважливіших факторів їх успіху вважають впровадження систем управління якістю відповідно до міжнародних стандартів ISO серії 9000. Їхнє призначення – допомога підприємствам (незалежно від їх типу та форми власності) в підвищенні якості продукції та послуг. У нашій країні стандарти ISO серії 9000 запроваджені шляхом безпосереднього впровадження та затверджені як національні (ДСТУ ISO 9001:2009 «Системи управління якістю. Вимоги»).

Система управління якістю на підприємстві забезпечує:

- підвищення продуктивності та ефективності виробництва, що призводить до зниження собівартості продукції, а отже, до підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- підвищення якості продукції, робіт чи послуг, які надаються, а отже, підвищення задоволеності клієнтів;

- покращення сприйняття клієнтом іміджу, бренду підприємства;
- покращення взаємин у колективі;
- конкурентні переваги та потенціал збільшення продажів.

Найефективнішим способом удосконалення управління підприємством сьогодні є впровадження інтегрованих систем менеджменту, створених відповідно до вимог міжнародних стандартів: ISO 9000, ISO 14001, ONSAS 18000 та деяких інших. Засновані на основі світового досвіду управління, ці стандарти є рекомендаціями щодо вдосконалення управління підприємствами.

Питаннями розробки, прийняття та видання міжнародних стандартів займаються дві рівноправні міжнародні організації зі стандартизації, діяльність яких поширюється на різні сфери:

- ISO (International Standard Organization) – Міжнародна організація зі стандартизації;
- ІЕС (International Electrotechnical Commission) – Міжнародна електротехнічна комісія.

Відповідно до Закону України «Про стандартизацію», метою стандартизації в Україні є забезпечення безпеки життя і здоров'я людей, а також майна та охорони навколишнього середовища, створення умов для раціонального використання всіх національних ресурсів та відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню, сприяння усунення технічних бар'єрів у торгівлі.

Для регулювання процесу перевірки систем якості Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO) було затверджено міжнародні стандарти (МС) ISO серії 9000:

- МС ISO 9000 «Загальне керівництво якістю та стандарти із забезпечення якості. Керівні вказівки щодо вибору та застосування»;
- МС ISO 9001 «Системи якості. Модель для забезпечення якості за проєктування та (або) розроблення, виробництва, монтажу й обслуговування»;
- МС ISO 9002 «Системи якості. Модель для забезпечення якості за виробництва і монтажу»;
- МС ISO 9003 «Система якості. Модель для забезпечення якості за кінцевого контролювання та випробування»;
- МС ISO 9004 «Загальне керівництво якістю і елементи системи якості. Керівні вказівки».

Логічним продовженням розвитку міжнародних стандартів якості є формування інтегрованих систем управління якістю на основі ISO 9001, ISO 14001, ONSAS 18001, SA 8000 тощо. Це пов'язано з тим,

що принципи та вимоги міжнародного стандарту управління якістю багато в чому схожі з принципами загального менеджменту підприємства (таблиця 1). Загальним для цих стандартів є також використання циклу Демінга PDCA.

Таблиця 1 - Відповідність структури міжнародним стандартам інтегрованих систем управління якістю

Об'єкти стандартизації	Розділи та пункти стандартів			
	ISO 9001	ISO 14001	OHSAS 18001	SA 8000
Документування системи:	X	X	X	X
Створення документації	4.2, 4.2.1	4.4.4	4.4.4	9.1
Управління документацією	4.2.2	4.4.4	4.4.5	X
Управління записами	4.2.4	4.5.3	4.5.3	9.14
Відповідальність керівництва:	X	X	X	X
Політика	5.3	4.2	4.2	9.1
Цілі	5.4.1.	4.3.3	4.3.3	X
Планування	5.4.2	4.3.3	4.3.1.	9.5
Відповідальність і повноваження	5.5.1	4.4.1	4.4.1	9.5
Представник керівництва	9.5	4.4.1	4.4.1	9.3
Внутрішнє інформування	5.5.3	4.4.3	4.4.3	X
Аналіз з боку керівництва	5.6	4.6	4.6	X
Управління ресурсами	6.1-6.4	4.4.1, 4.4.2, 4.3, 4.4	4.4.2	X
Визначення вимог щодо	продукції 7.2.1 7.5	охорони навколишнього середовища 4.3.1, 4.3.2	промислової безпеки та охорони праці 4.3.2, 4.4.6	X
Управління основною діяльністю	X	4.4.6	X	X
Управління	невідповідною продукцією 8.3	діями в аварійних ситуаціях 4.4.7	діями в аварійних ситуаціях 4.4.7	X
Моніторинг та вимірювання	8.2	4.5.1	4.5.1	X
Внутрішній аудит	8.2.2	4.5.4	4.5.4	X
Корегувальні та попереджувальні дії	8.5.2, 8.5.3	4.5.2	4.5.1, 4.5.2	9.11
Постійне покращення	8.5.1	4.3.4	4.3.4	9.1

Система управління якістю орієнтована, з одного боку, на виявлення підприємливих співробітників, їх ефективну ротацию, з

іншого боку, виключає дублювання функцій. Інтегровані системи управління якістю є одним із показників зрілості підприємства, який характеризує гнучкість управління, здатність змінюватися відповідно до вимог різних стандартів менеджменту (ISO 9001, ISO 14001 та ін.), а також наявність механізмів, що дозволяють найбільш ефективно використовувати загальні елементи системи в цих стандартах.

Питаннями розробки, прийняття та видання міжнародних стандартів займаються дві рівноправні міжнародні організації зі стандартизації, діяльність яких поширюється на різні сфери:

– ISO (International Standard Organization) – Міжнародна організація зі стандартизації;

– IEC (International Electrotechnical Commission) – Міжнародна електротехнічна комісія. У таблиці 2 показано відмінності між європейською та міжнародною стандартизацією.

Таблиця 2 - Відмінності європейської та міжнародної стандартизації

Міжнародна	Європейська
Організації	
ISO, IEC	CEN, CENELEC
Цілі стандартизації	
Покращення обміну товарами та послугами у світі. Сприяння міжнародному співробітництву в усіх сферах.	Розвиток внутрішнього європейського ринку. Усунення технічних бар'єрів вільного переміщення товарів та послуг в межах європейського ринку.
Гармонізація стандартів	
Національна організація зі стандартизації може: – прийняти стандарт ISO, IEC повністю; – прийняти частково або за основу; – розробити свій, відмінний.	Європейський стандарт обов'язковий для країн-членів ЄС без змін; подібний національний стандарт скасовується.

Відповідно до Закону, метою стандартизації в Україні є забезпечення безпеки життя і здоров'я людей, а також майна та охорони навколишнього середовища, створення умов для раціонального використання всіх національних ресурсів та відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню, сприяння усунення технічних бар'єрів у торгівлі.

Детальний перелік складових елементів системи управління якістю і рівень їхнього застосування в окремих документах міжнародних стандартів ISO серії 9000 наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 - Складові елементи системи управління якістю

№	Елементи системи управління якістю	ISO 9001	ISO 9002	ISO 9003
1	Відповідальність керівництва за якість (організаційна структура, права та обов'язки)	+	+	+
2	Вимоги до системи забезпечення якості (організація роботи, інструкції)	+	+	+
3	Аналіз контракту (договору)	+	+	–
4	Контроль проекту (контроль якості виконання проектних робіт)	+	–	–
5	Контроль документації	+	+	+
6	Праця з постачальниками щодо якості матеріалів та комплектувальних виробів	+	+	–
7	Постачання продукції замовнику	+	+	–
8	Маркування та облік продукції (ідентифікація)	+	+	–
9	Контроль у процесі виробництва	+	+	–
10	Контроль продукції, здійснення випробувань (у тому числі вхідний контроль покупної продукції)	+	+	+
11	Перевірка контрольно-вимірювального та випробувального обладнання	+	+	+
12	Статус служби технічного контролю (свідчення щодо проведення контролю та випробувань)	+	+	+
13	Ізолювання браку (порядок використання продукції, що не відповідає вимогам нормативно-технічних документів)	+	+	+
14	Аналіз якості, робота з рекламаціями	+	+	–
15	Вимоги до експлуатації (використання) продукції, збереження, пакування, перевезення	+	+	+
16	Вимоги до документації з якості	+	+	+
17	Систематична самоперевірка якості	+	+	–
18	Навчання персоналу	+	+	+
19	Застосування статистичних методів контролю	+	+	+

Логічним продовженням розвитку міжнародних стандартів якості є формування інтегрованих систем управління якістю на основі ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, SA 8000 тощо. Це пов'язано з тим, що принципи та вимоги міжнародного стандарту управління якістю багато в чому схожі з принципами загального менеджменту підприємства. Загальним для цих стандартів є також використання циклу Демінга PDCA.

Метою створення інтегрованої системи менеджменту (далі – ІМС) є спільне оптимальне управління ризиками, що зменшує матеріальні та організаційні ресурси, які необхідні підприємству.

Вітчизняний та світовий досвід доводить, що в середньому на третій рік після впровадження загальних систем управління якістю підприємство досягає збільшення продажів на 25-30%, розширення ринку на 10–11%, зниження собівартості продукції на 45-55%.

Щоб відповідати вимогам законодавства та ринку, займати лідируючі позиції, українські компанії впроваджують декілька систем менеджменту на основі міжнародних стандартів – ISO 9001, HACCP, ISO 14001, OHSAS 18001 та інших. Інтегрована система управління стає ефективним інструментом розвитку бізнесу, дозволяє підприємству успішно функціонувати на ринку, об'єднує всіх зацікавлених сторін навколо спільної мети, і в кінцевому підсумку – підприємство ефективно працює в жорсткому конкурентному середовищі.

Основою для створення ІМС має стати впровадження системи управління якістю, а вимоги спеціальних стандартів будуть доповненням до вимог ISO 9001. Одним із ефективних засобів забезпечення конкурентоспроможності та стійкості вітчизняного підприємства є гнучкість його виробничих систем, здатність пристосовуватися до змін умов функціонування з меншими витратами та без втрат. Пошук своїх клієнтів, розробка нових продуктів самостійно не може зберегти конкурентні переваги та стійкість підприємства, якщо якість продукції не відповідає міжнародним стандартам.

Значення підвищення якості досить різноманітне. Вирішення проблеми підвищення якості на рівні підприємства є важливим для економіки в цілому, оскільки дозволяє встановити нові пропорції між її галузями та всередині галузей. В умовах розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств найважливішим

елементом управління виробництвом загалом і системою управління якістю зокрема є сертифікація продукції.

В Україні прийнято розрізняти обов'язкову та добровільну сертифікацію. Обов'язкова сертифікація здійснюється виключно в рамках державної системи управління суб'єктами господарювання, охоплює в усіх випадках перевірку та випробування продукції для визначення її характеристик (показників) та подальший державний технічний нагляд за сертифікованою продукцією. Добровільна сертифікація може проводитися на відповідність продукції необов'язковим вимогам, за ініціативою самих суб'єктів господарювання (окремих видів соціальної діяльності) на договірних засадах.

Сертифікована система управління якістю значно підвищить довіру споживачів до підприємства та виділить його серед конкурентів. Стандарт ISO 9001 є однією з моделей управління діяльністю організації для забезпечення її ефективності. Сертифікат на систему менеджменту якості на відповідність вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 (або його міжнародного стандарту ISO 9001:2015) є документом, який є доказом того, що система менеджменту якості (управління) успішно впроваджена та діє на підприємстві.

Розглядаючи принцип управління якістю, слід мати на увазі, що Міжнародний стандарт з термінології (ISO 9000) визначає два аспекти управління якістю: «загальне» управління якістю (менеджмент якості – quality management) та управління якістю як оперативна діяльність (контроль якості – quality control).

На підприємствах України впровадження концепції тотального управління якістю (TQM) базується на впровадженні міжнародних стандартів ISO серії 9000, які на сьогодні увібрали найкращий міжнародний досвід створення конкурентоспроможного бізнес-середовища. Повне управління якістю (Total Quality Management – TQM) розглядається як революція в управлінні якістю, а не просто підхід до організації процесів планування, забезпечення та контролю якості продукції підприємства. Це сучасний підхід до створення нової моделі управління в цілому.

Інтеграція в Європейське співтовариство веде до формування ефективної політики щодо забезпечення якості продукції при впровадженні сучасних методів управління якістю та ділової досконалості, розробці та впровадженні систем управління якістю,

екологічного менеджменту, інших систем менеджменту, принципів комплексної якості, що є визнаними у Європі та у світі.

Інтегрована система управління якістю продукції є інструментом забезпечення високої якості праці на основі максимальної реалізації трудового потенціалу та досягнення цілей у сфері якості. Її особливістю є методологічний підхід до інтеграції процесів управління трудовим потенціалом, що дозволить активізувати розвиток інтелектуального капіталу підприємства з метою підвищення якості продукції.

Сучасне управління якістю продукції має бути безпосередньо орієнтоване на характер потреб, їх структуру та динаміку; потужність і кон'юнктуру ринку; стимули внаслідок економічної та технічної конкуренції, характерні для ринкових відносин. В умовах постійної інтеграції України до Європейського економічного простору, розширення каналів співпраці із зовнішніми ринками, впровадження системи управління якістю суб'єктами господарювання покликане зміцнити довіру до них, суттєво сприяти налагодженню та розвитку співпраці.